

P6_TA-PROV(2007)0358

Emberi jogi jogsértések Moldovában

Az Európai Parlament 2007. július 12-i állásfoglalása a Moldovában tapasztalható emberi jogi jogsértésekről

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Moldova, és különösen a Dnyeszteren túli régió helyzetével kapcsolatos korábbi állásfoglalásaira¹,
 - tekintettel a Moldovai Köztársaság és az Európai Unió közötti partnerségi és együttműködési megállapodásra, amely 1998. július 1-jén lépett hatályba,
 - tekintettel a 2005. február 22-én a hetedik EU-Moldova együttműködési tanács által elfogadott EU-Moldova cselekvési tervre,
 - tekintettel az Ilascu és mások kontra Moldova és Oroszország ügyben az Európai Emberi Jogi Bíróság 2004. július 8-i ítéletére vonatkozó, az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által 2006. március 1-jén elfogadott átmeneti állásfoglalásra,
 - tekintettel az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) 1999-ben Isztambulban és az EBESZ Miniszteri Tanácsának 2002-ben Portóban tett nyilatkozataira,
 - tekintettel az 1949-es Genfi Egyezményekre és azoknak a holtak jogaival foglalkozó előírásaira,
 - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,
- A. mivel a Moldovai Köztársaság Dnyeszteren túli régiójában 1992-ben dúló háború eredményeként a régió élére szeparatista, törvénytelen, önkényuralmi rezsim került; továbbra is fennáll a rögzült konfliktus, és állandósult az emberi jogok súlyos és széles körű megsértése,
- B. mivel a fent említett nemzetközi határozatok ellenére nem született végleges megoldás a Dnyeszteren túli régiót sújtó konfliktusra, ami az emberi jogok helyzetének további romlását eredményezi a régióban,
- C. mivel az emberi jogok megsértésére a Dnyeszteren túli régióban a legutóbbi példa Tudor Popa és Andrei Ivantoc esete, akiket megalázó bánásmódban részesítettek, és megtiltották nekik, hogy hazatérjenek otthonaikba,
- D. mivel az úgy nevezett Ilascu csoport összes tagjának terrorizmus vádjával történő letartóztatása és fogva tartása a Dnyeszteren túli régiót irányító szeparatista rezsim törvénytelen cselekedete volt, amely nem felelt meg a méltányos eljárásnak, a jogállamiságnak, az elítéltek jogai tiszteletben tartásának, illetve a kínzás és

¹ Ld. pl. a Parlament 2006. október 23-i (P6_TA(2006)0455, és 2006. március 16-i (HL C 291. E, 2006.11.30., 336. o.) állásfoglalásait.

embertelen bánásmód megelőzésének elvére vonatkozó nemzetközi szabályoknak,

- E. mivel az Ilascu és mások kontra Moldova és Oroszország ügyben az Európai Emberi Jogi Bíróság 2004. július 8-i ítélet végrehajtása még nem történt meg, és az ítéletet a Dnyeszteren túli régiót vezető szeparatista rezsim teljes mértékben figyelmen kívül hagyta,
- F. emlékeztetve arra, hogy a Dnyeszteren túli régióban továbbra is fennáll az emberi jogok súlyos megsértése, különös tekintettel a románok jogainak megtagadásához vezető cselekedetekre, mint amilyen a román nyelvű iskolák bezárása, vagy egy, a Dnyeszteren túli régióban található román temető meggyalázása, illetve a régió teljes lakossága politikai jogainak és szabadságainak megsértésére, ami az emberkereskedelem széles körű elterjedését és a szervezett bűnözés megjelenését eredményezte,
- G. mivel az EBESZ 1999-ben Isztambulban és az EBESZ Miniszteri Tanácsának 2002-ben Portóban hozott határozatai még nem kerültek végrehajtásra,
- H. mivel az Európai Unió a közelmúltban fontos lépéseket tett a Moldovai Köztársasággal szembeni kötelezettségvállalásának erősítésére és a Dnyeszteren túli konfliktus megoldásának megtalálására egy állandó európai bizottsági képviselőt megnyitásával Kisinyovban, egy moldovai európai uniós különmegbízott (EUSR) kinevezésével, azzal a megbízással, hogy járuljon hozzá a Dnyeszteren túli konfliktus tartós rendezéséhez, valamint egy európai uniós határsegély-misszió (EUHM) felállításával Moldova és Ukrajna számára,
- I. mivel a Dnyeszteren túli régió státuszáról már 1992 óta folynak tárgyalások az úgynevezett „öt plusz kettő” formában, melyben Moldova, Moldova Dnyeszteren túli területe, Oroszország, Ukrajna és az EBESZ vesz részt, az EU és az USA pedig 2005 óta megfigyelők; mivel 2006 áprilisában a tárgyalások elakadtak,
- J. tekintettel a Moldovai Köztársaság európai törekvéseire, és arra a tényre, hogy a Dnyeszteren túli régió helyzete egy olyan területet érint, amely az EU közvetlen szomszédságában található; elismerve a Moldovai Köztársaság területi egységét és felszólítva valamennyi felet, hogy kiemelt politikai célkitűzésként kezeljék az állam újraegyesítését,
 - 1. rendkívüli sajnálatának ad hangot az emberi jogok és az emberi méltóság tiszteletben tartásának hiánya miatt a Dnyeszteren túli régióban, amit jól mutat az Ilascu-csoport tagjainak fogva tartása és pere, a régióban élők szabadságjogainak megtagadása, az információhoz és a tanuláshoz való jog figyelmen kívül hagyása, ami az emberkereskedelem széles körű elterjedését és a szervezett bűnözés megjelenését eredményezte;
 - 2. üdvözli Andrei Ivantoc és Tudor Popa szabadon bocsátását, de sajnálatosnak tartja azt a tényt, hogy a tiraspoli szeparatista rezsim szabadon bocsátásukat úgy jelentette be, hogy arra börtönbüntetésük idejének lejártá, nem pedig az Európai Emberi Jogi Bíróság határozatának végrehajtása következtében került sor; elítéli azt a tényt, hogy Andrei Ivantoc szabadon bocsátásakor bántalmazás és emberi méltósága elleni támadás áldozatává vált, ahogyan azt a szabadulásának szemtanúi által készített filmfelvételek is tanúsítják;

3. elítéli a független média, a nem kormányzati szervezetek és a civil társadalom képviselőinek a Dnyeszteren túli szeparatista hatóságok általi folytatólagos elnyomását, zaklatását és megfélemlítését;
4. követeli, hogy vessenek véget a politikai tevékenységük miatt szabadságuktól megfosztott személyek fogva tartásának; ebben a tekintetben elítéli Valentin Besleagnak, a corjovai jogszerű helyhatósági választásokon a polgármesteri székért induló jelöltjének 2007. június 2-i letartóztatását és a vele szemben ezt követően alkalmazott bánásmódot;
5. felszólít a Dnyeszteren túli régióban állandósult konfliktus gyors és végleges rendezésére, amely biztosítja majd a demokráciát és az emberi jogok tiszteletben tartását a Moldovai Köztársaság teljes területén, a nemzetközi elvekkel összhangban;
6. hangsúlyozza az Európai Uniónak a Moldovai Köztársaság területi integritása melletti szilárd elkötelezettségét; rámutat, hogy a tiraspoli törvénytelen rezsimnek nincs felhatalmazása megtiltani, hogy a moldovai állampolgárok a Nistru folyó bal partján található területre lépjenek, és nincsen felhatalmazva arra sem, hogy bárkit „nem kívánatos személynek” nyilvánítson;
7. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy vegyék fontolóra olyan intézkedések meghozatalát, amelyek nagyobb mértékben és átfogóan segítik elő a fenti konfliktus tárgyalási folyamatát és megoldását; tudomásul veszi az EU sikeres, Odesszából kiinduló, Ukrajnával közösen végrehajtott határmisszióját, és felhívja az ukrán kormányt a misszió további támogatására;
8. felszólítja az Európai Uniót, hogy vegyen részt nagyobb mértékben a közvetlen szomszédságában fennálló konfliktus megoldásában, beleértve az EU státuszának tárgyaló partneri státusszá való átalakítását is;
9. emlékezteti valamennyi felet arra, hogy a Dnyeszteren túli szeparatista rezsim lehetővé teszi a szervezett bűnözés elburjánzását, beleértve a fegyver- és emberkereskedelmet, a csempészt és pénzmosást; rámutat, hogy ez súlyosan veszélyezteti a régió stabilitását;
10. felszólít az EBESZ által az 1999-es isztambuli csúcson, illetve az EBESZ Miniszteri Tanácsa által 2002-ben Portóban hozott következtetések, valamint az Európai Emberi Jogi Bíróság 2004. július 8-i, az Ilascu és mások Moldova és Oroszország elleni perében hozott döntésének haladéktalan és teljes körű végrehajtására; felszólítja az Európai Uniót, hogy az EU és Oroszország közti kapcsolatok keretében vesse fel az orosz csapatok a Dnyeszteren túli régióból való kivonását;
11. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Tanácsnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a Moldovai Köztársaság kormányának és parlamentjének, Oroszország kormányának és parlamentjének, valamint az Európa Tanács főtitkárának.